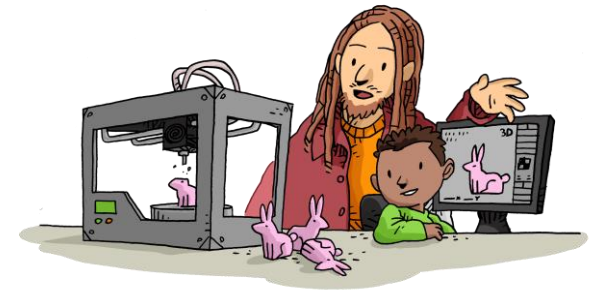

Uvilan ja Nakkilan yhteinen
DIGITAALISUUS
VARHAISKASVATUKSESSA

HUOLTAJAILTA
0 – 2 vuotiaat

UUDET
LUKUTAIDOT

•nakkila.

VARHAISKASVATUKSEN
PEDAGOGISTA TOIMINTAA JA SEN
TOTEUTTAMISTA KUVAA
KOKONAISVALTAISUUS

Kuvio 1. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys

Kun puhutaan varhaiskasvatuksesta, puhutaan laajasta kokonaisuudesta.

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

Pedagogista toimintaa ja sen toteuttamista kuvaa tosiaan kokonaisvaltaisuus ja puhutaan laaja-alaisesta osaamisesta.

Tämä laaja-alainen osaaminen pitää sisällään useampia osa-alueita ja ***digitaalinen osaaminen on yksi niistä.***

Digitaalinen osaaminen

- Perusteiden mukainen velvollisuus - lapsella oikeus.
- Monipuoliset työtavat, joissa digitaalisuus on yhtenä osana.
- Tavoitteena on edistää lasten oppimista ja hyvinvointia sekä laaja-alaista osaamista.
- Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa.
- Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.
- Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta läpäisee kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuuden.

(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Digitaalinen osaaminen on vahvasti tänä päivänä läsnä meidän kaikkien elämässä. Digitaalisuus lisääntyy arjen toiminnoissa hiljalleen. Jos mietitään missä kaikessa tänä päivänä hyödynnetään digitaalisuutta, lista on pitkä...

Meidän tulee kasvattaa lapset siihen, että heillä on riittävät valmiudet toimia tämän päivän yhteiskunnassa. Toki pitäen huolta ikätasoisesta toiminnasta. Usein lapset oppivat digitaalista maailmaa osana arkea ja siksi digitaalisuus on osa myös varhaiskasvatuksen arkea. Tärkeää on huomioida kokonaisvaltaisuus.

Varhaiskasvatuksessa on velvoittavia asiakirjoja, jotka määrittävät toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Tällaisia ovat muun muassa varhaiskasvatuslaki sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja kaupungin/kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma.

Nämä huomioon ottaen digitaalinen osaaminen ja opettaminen on varhaiskasvatuksessa niin meidän aikuisten velvollisuus, kuin lasten oikeus.

Varhaiskasvatuksessa pyritään hyödyntämään mahdollisimman monipuolisia toimintatapoja ja digitaalisuus on yksi työväline. Pedagogiikka on aina läsnä toiminnassa eli toiminnalle on suunniteltu jokin tavoite ja opetuksellinen näkökulma.

Huomioitavaa on, että varhaiskasvatuksessa digitaalisuuden hyödyntäminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisiin, yhdessä toimien. Lasten osallisuus toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen ovat tärkeässä roolissa.

Digitaalinen osaaminen varhaiskasvatuksessa

Digitaalisia välineitä, sovelluksia ja ympäristöjä hyödynnetään dokumentoinnissa, leikeissä, vuorovaikutuksessa, peleissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa

Henkilöstö ohjaa lapsia digitaalisten ympäristöjen monipuoliseen, vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön

Mahdollisuus harjoitella, kokeilla ja tuottaa sisältöjä itse ja yhdessä muiden lasten kanssa käyttäen apuna digitaalisia välineitä, tuetaan lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taitoja sekä monilukutaitoa

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta

Tutkitaan ja havainnoidaan digitaalisuuden roolia arkielämässä

(Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Varhaiskasvatuksessa pyritään hyödyntämään eri-ikäisten lasten kanssa mahdollisimman monipuolisesti eri laitteita, eroja on yksiköittäin sekä saman talon sisällä myös ryhmittäin. Käytössä voi olla älytauluja, tabletteja, dokumenttikameroita, puhelimia, videotykkejä, hyödynnetään erilaista näytönjakotekniikkaa, sekä esimerkiksi ohjelmoinnillisen ajattelun kehittymiseen suunniteltuja opetusvälineitä ja -leluja.

Sovelluksia on valtava määrä ja varhaiskasvatuksessa hyödynnetään erilaisia sovelluksia. On paljon erilaisia pedagogisia sovelluksia, mutta pedagogiikkaa voidaan sisällyttää moneen sovellukseen, vaikeita olisi varsinaisesti opetuskäyttöön suunniteltu.

Lasten kanssa sovelluksia voidaan hyödyntää esimerkiksi puheen tuottamisen tueksi, nimeämisen harjoitteluun, hahmottamiseen ja vuorovaikutustaitojen opetteluun.

Henkilöstön osaaminen ja resurssit vaihtelevat myös digitaalisten taitojen suhteen. Hankkeiden myötä on pyritty lisäämään ja vahvistamaan osaamista myös henkilökunnassa ja tämä edesauttaa positiivisesti digitaalisuuden hyödyntämistä varhaiskasvatuksessa.

Digitaalisten taitojen opettelu ei lapsilla ole varsinaisesti tavoitteena, vaan enemmänkin yksi työvälineistä, jonka avulla eri taitoja opetellaan ja opitaan. Digitaalisuutta voidaan hyödyntää eri oppimisen alueilla; musiikissa, kädentaidoissa, liikkumisessa, tutkimisessa ja monessa muussa ja näistä saadaan muutamia esimerkkejä vähän myöhemmin. Digilaitteet voivat olla aktiivisessa käytössä niin sisällä, kuin pihalla ja aktiivisesti mukana myös retkillä.

Jo lasten kanssa voidaan harjoitella ja oppia hyvään ergonomiaan laitteita käytettäessä ja opetella esim. äänen voimakkuuteen liittyviä asioita.

Itse tuottaminen on tärkeää ja erilaisten menetelmien hyödyntäminen rikastuttaa arkea. Itse tuotetaan esimerkiksi ottamalla kuvia. Kuvien avulla voidaan saada lapsilta esimerkiksi heidän ajatuksiaan ja mielipiteitä selville.

Laitteiden avulla voidaan opetella yhdessä toimimisen taitoja ja ongelmanratkaisukykyä.

Keskustelu kodin ja varhaiskasvatuksen välillä on tärkeää kaikilla osa-alueilla. Huoltajat ovat lapsensa parhaita asiantuntijoita ja lapsen mielenkiinnonkohteet, tarpeet ja toiveet on hyvä tuoda varhaiskasvatuksen tietoon myös digitaaliseen oppimiseen liittyen. Digitaalisuudesta voidaan saada esimerkiksi apua eri tuen tarpeisiin ja samoja tuen muotoja voidaan toteuttaa niin kotona kuin varhaiskasvatuksessa

Digitaalisuus on osana arkea ja arjessa parhaiten opitaan digitaitoja. Opitaan havainnoimaan digitaalisuutta arjessa ja eri ympäristöissä. Lasten kanssa voidaan tehdä erilaisia projekteja, missä digitaalisuus on yhtenä osana.

Digitaalinen osaaminen - UUDET LUKUTAIDOT

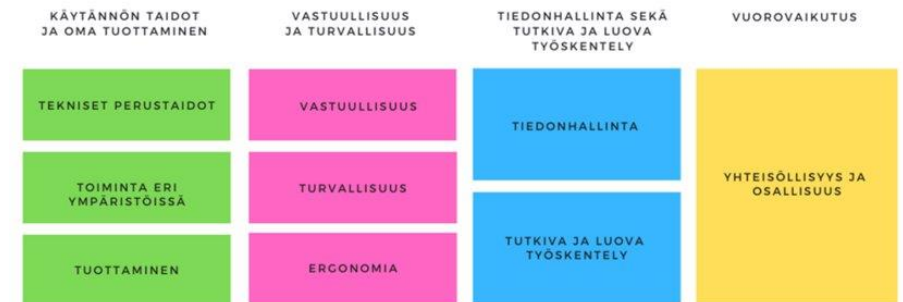
- Opetushallitus ja Kansallinen audiovisuaalinen instituutti ovat julkaisseet varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen käyttöön digitaalisen osaamisen kuvaukset
- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kuvauksissa kuvataan hyvää pedagogista toimintaa
- Kuvaukset löytyvät medialukutaitoon, ohjelmointiosaamiseen ja digitaaliseen osaamiseen
- Kuvauksia sovelletaan ikätason mukaan

Kuvat: Mediataitokoulu.fi

UUDET LUKUTAIDOT

DIGITAALINEN OSAAMINEN / TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN

Opetushallitus ja KAVI ovat luoneet Uudet lukutaidot eli digitaalisen osaamisen kuvaukset. Varhaiskasvatuksen kuvauksissa kuvataan hyvää pedagogista toimintaa liittyen digitaaliseen osaamiseen ja sen oppimiseen.

Kuvaukset löytyvät medialukutaitoon, ohjelmointiosaamiseen ja digitaaliseen osaamiseen. Nämä kolme pitävät sisällään eri osa-alueita ja monipuolista toimintaa aihealueisiin liittyen. Ikätasoinen soveltaminen varhaiskasvatuksen kuvauksissa on varhaiskasvatusyksikön vastuulla.

Uudet lukutaidot sivustolta kaikkien on mahdollisuus päästä tutustumaan tarkemmin näihin kuvauksiin ja nähdä oppimisen polku varhaiskasvatuksesta aina peruskoulun päättymiseen asti.

[Digitaalisen osaamisen kuvaukset - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Tieto- ja viestintäteknologista osaamista, medialukutaitoa ja ohjelmointiosaamista

"Tämän videon avulla voit esitellä digitaalisen osaamisen kuvausten taustaa: tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen, medialukutaidon ja ohjelmointiosaamisen osa-alueita."

[KATSO VIDEO](#)

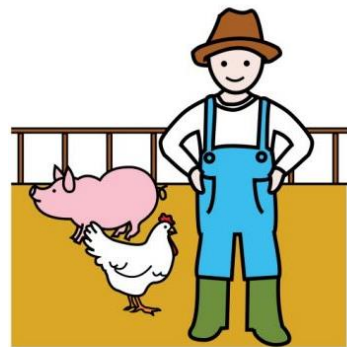

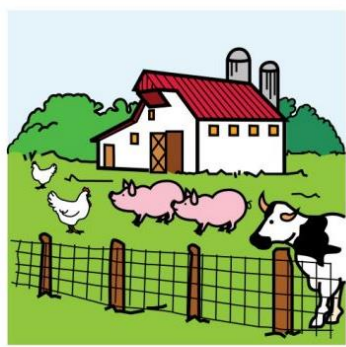
KÄYTÄNNÖN
ESIMERKKEJÄ

Piippolan vaarilla

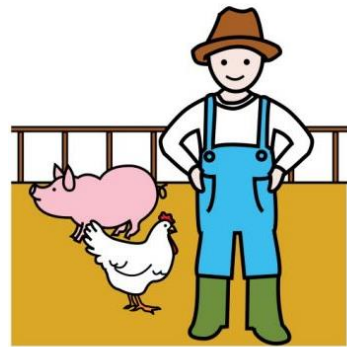
oli talo,

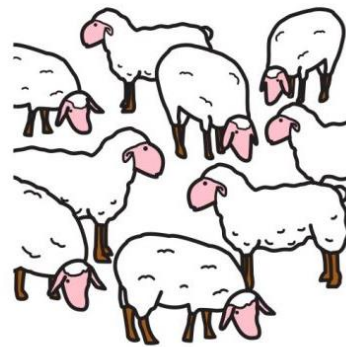
hiiala, hiiala,

Vaari se hoiteli

lampaitansa,

hiiala, hiiala,

KIELTEN RIKAS MAAILMA

Erilaiset digitaaliset
sadut

Asioiden nimeäminen

Kuvien
hyödyntäminen

Esimerkkejä toiminnasta:

- Kuvakorttien hyödyntäminen digitalisesti, ekologinen näkökulma (digitaalisesti voidaan tuottaa ja hyödyntää valtavaa määrää materiaalia ilman tulostamista ja säilytysongelmia)
- Erilaisten digitaalisten kirjojen, äänisatujen ja viitottujen satujen hyödyntäminen. Esim. dokumenttikameraa voidaan hyödyntää siihen, että kuvat saadaan heijastettua isoksi valkokankaalle ja lapsia voidaan osallistaa esim. niin, että kankaalta käydään näyttämässä jotain pyydettyä asiaa tai nimetään asia ja lapsen tulee näyttää se heijastetusta kuvasta. Isosta kuvasta kaikki näkevät kerralla.
- Asioiden ja esineiden nimeäminen eri sovelluksia hyödyntäen, esim. Ensisanat -sovellus

ILMAISUN MONET MUODOT

Valokuvien ottaminen ja niiden katseleminen yhdessä

Musiikin kuuntelu ja tuottaminen

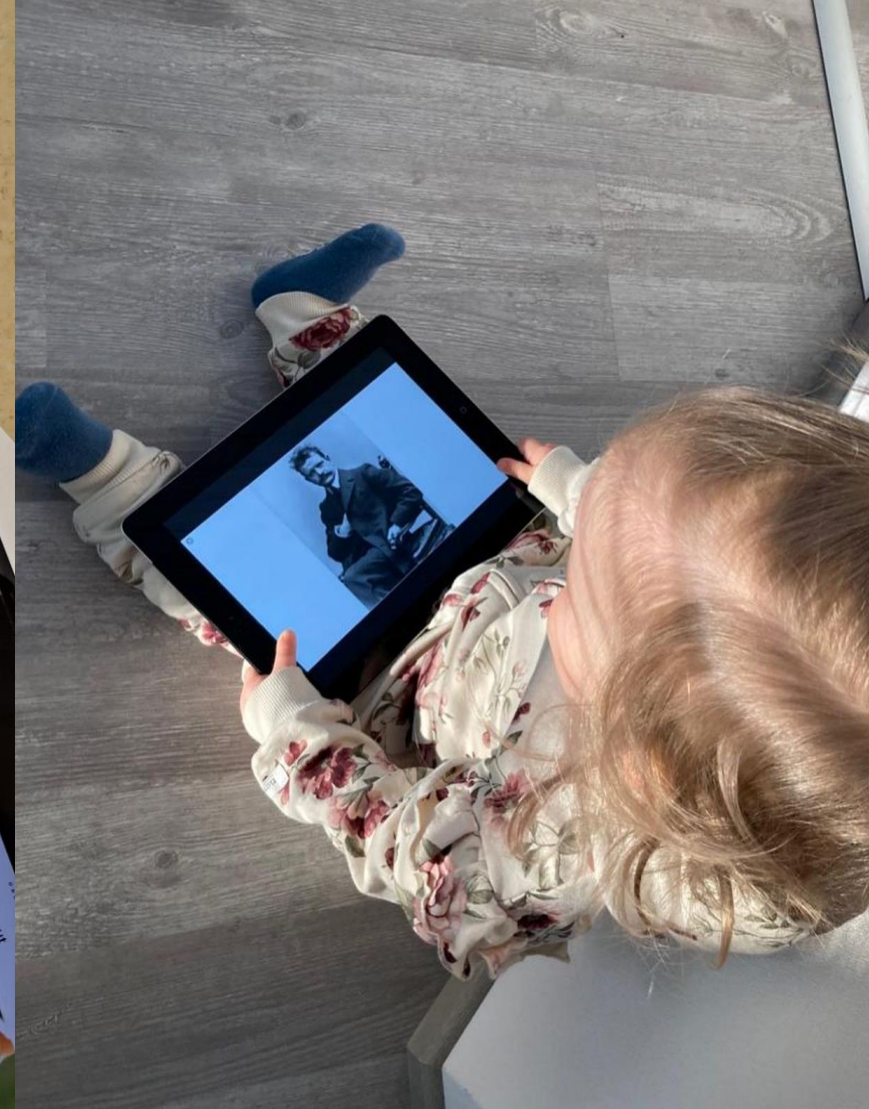
Valkotaulun hyödyntäminen

QR-koodien hyödyntäminen

Esimerkkejä toiminnasta:

- valokuvien ottaminen ja niiden katsominen yhdessä, myös kotoa lähetettyjen kuvien katsominen esim. lemmikkiviikolla lasten lemmikkien kuvia katsottiin isolta näytöltä ja yhdessä juteltiin lemmikeistä
- musiikin kuuntelu laulamisen ja soittamisen taustalla
- musiikin tuottaminen erilaisten sovellusten avulla (esim. pianon soittaminen tms. muut soittimet, joita taloissa ei ole konkreettisesti)
- valkotalulla piirtäminen; sormella piirtäminen on hyvää harjoittelua
- QR-koodien avulla henkilöstö voi rikastuttaa mitä vaan toimintaa, esimerkiksi lauluhetkillä QR-koodin takaa voi löytyä laulu tai kuva jostain tutustua laulusta tai metsäretkellä QR-koodin takaa voi tulla erilaisia tehtäviä. Tutustutaan koodattuun informaatioon.

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

Tiedon etsiminen
Hahmottaminen
Matemaattiset taidot
Tutkiminen mm. luonnossa

Esimerkkejä toiminnasta:

- Hahmottamiseen liittyvät sovellukset ja toiminta
- Tabletin piilottamissovellus Here Kitty (pelataan piiloa tabletin kanssa)
- Metsäretkellä esim. asioiden mittaaminen/tutkiminen ja esim. suurennuslasin hyödyntäminen tabletilta; muurahaisten tutkiminen suurennuslasisovelluksella tai esim. langattoman easi-scope mikroskoopin avulla (ottaa kuvan, joka tulee tablettiin ja sitä voidaan katsoa esim. älytaululta)
- Lintubongausviikko – hyödynnetty digimateriaalia, sovelluksien avulla kuunneltu lintujen ääniä ja tutustuttu lintuihin, etsitty tietoa erialaisista linnuista.
- Helppojen palapelien tekeminen

Lelujen luokittelu

Etsi samanlainen lelu tai esim. rakennuspalikka
Luokitellaan leluja esim. värin mukaan
Luokitellaan leluja esim. aiheen mukaan
Luokitellaan leluja esim. ominaisuuden mukaan

Pukemistilanteet

"Robotin koodaus"

OHJELMOINNILLINEN AJATTELU

Tehdään käskystä! Liiku kuin...

Rakenna samanlainen

Esimerkiksi torneja palikoista

Kehittävät sovellukset

esim. kolopalapeli

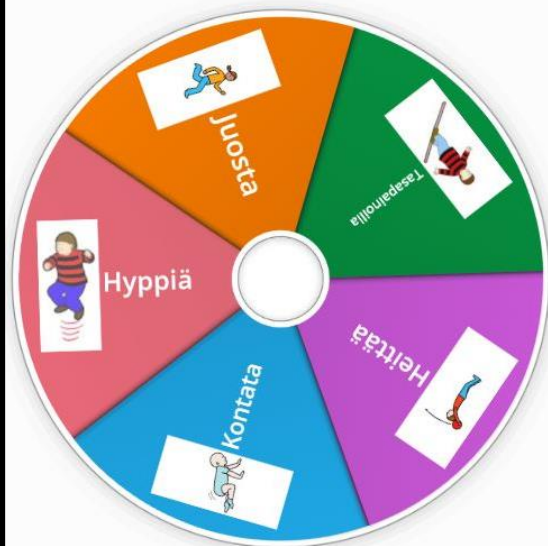

Esimerkkejä toiminnasta:

- Vaikka lukee ohjelmoinnillinen ajattelu, voidaan puhua myös arki ajattelusta.
- Ohjelmoinnillista ajattelua voidaan kehittää muun muassa luokittelemalla asioita, tekemällä asioita tietyssä järjestyksessä esim. pukemistilanteissa voidaan olla robotteja ja pukea vaatteet tietyssä järjestyksessä, kuin koodin omaisesti, liikkuesssa voidaan leikkiä erilaisia käskyleikkejä ja tehdä käskystä esim. liiku kuin ... kapteeni käskyy, maa – meri- laiva, rakennetaan mallista

Kiepauta pyörää

Kiepauta!

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

- Liikuntaideat
- Ruokakasvatus
- Tunne- ja turvataitokasvatus

Esimerkkejä toiminnasta:

- Liikuntaideoita ja liikunnan rikastuttamisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi erilaisten liikkumistyökalujen tai ohjeiden saamiseen esim. pyöritetään spinneriä ja liikutaan ohjeen mukaan, spinnerissä kuvia liikkumistyyleistä.
- Ruokakasvatukseen voidaan hyödyntää esim. katsomalla kuva päivän ruuasta eli nähdään päivän ruuan lautasmallista kuva, sekä erilaisissa projekteissa voidaan hyödyntää osana; esimerkiksi sadonkorjuun aikaan voidaan maistella erilaisia kasviksia, hedelmiä ja marjoja ja tutustua esim. isot koneet -ohjelman avulla puimuriin ja selvitetään kuinka esim. vilja päätyy pellostä pöytään.
- Tunne ja turvataitokasvatukseen voidaan hyödyntää digitaalisuutta. Siihen löytyy paljon sovelluksia ja valmista digimateriaalia. Voidaan muun muassa Moka mera emotions -sovellusta hyödyntäen tehdä jokaiselle lapselle omat tunnetaitokortit lapsen kasvoilla.

KIITOS!

Lähteet:

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin verkkosivusto (www.mediataitokoulu.fi)

Uudet Lukutaidot (<https://uudetlukutaidot.fi/>)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 (<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-2022>)

Kuvat: Ulvilan varhaiskasvatus ja Nakkilan varhaiskasvatus

